

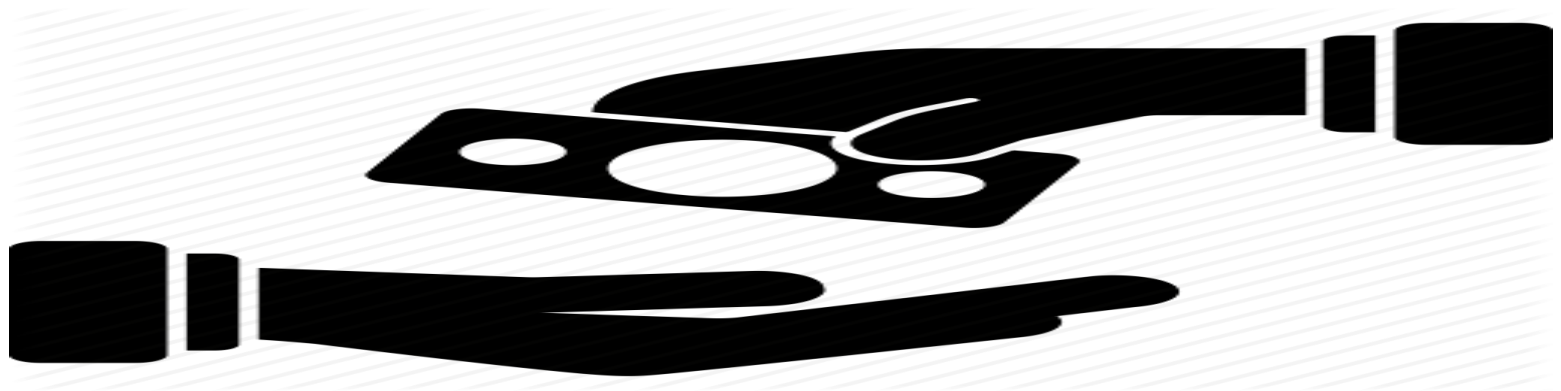
Ankara Üniversitesi
Hukuk Fakültesi
Adalet Meslek Yüksekokulu
DAMGA VERGİSİ ve HARÇLAR BİLGİSİ DERSİ
Açık Ders Malzemesi

Yrd. Doç. Dr. İdris Hakan FURTUN

Yedinci Hafta

- Ünite 4

Ünite IV

DAMGA VERGİSİNİN ÖDENMESİ

Damga Vergisinin Ödenme Şekilleri-1

- Damga Vergisi Kanunu'nun «*Ödeme şekilleri*» başlıklı 15. maddesinde «*Damga Vergisi makbuz karşılığı, istihkaktan kesinti yapılması veya basılı damga konulması şekillerinden biriyle ödenir. Bu ödeme şekillerinin hangi işlemler için ne suretle uygulanacağını tespit etmekte Maliye Bakanlığı yetkilidir.*» hükmü yer almaktadır.
- Yukarıda belirtilen düzenleme uyarınca damga vergisi günümüzde **üç temel şekilden** biri ile ödenir. Bunlar aşağıdaki gibidir:
  - 1. Makbuz karşılığında ödeme**
  - 2. İstihkaktan kesinti yapılması suretiyle ödeme**
  - 3. Basılı damga konulması suretiyle ödeme**
- Yukarıda belirtilen ödeme şekilleri bazı istisnai durumlar dışında yükümlülerin seçimine bırakılmamış, hangi kağıtlarla ilgili damga vergisinin hangi şekilde ödeneceği ya bizzat Kanun koyucu tarafından belirlenmiş veya kanun koyucu bunların belirlenmesi hususunda Maliye Bakanlığını yetkili kılmıştır.

Damga Vergisinin Ödenme Şekilleri-2

- 5281 sayılı Kanun ile yapılan yasa değişikliği ile damga vergisinin pul yapıştırılması suretiyle ödenmesi usulü 31.12.2004 tarihi itibariyle kaldırılmıştır.

Makbuz Karşılığında Ödeme-1

- Damga Vergisi Kanunu'nun «*Makbuz verilmesi şekliyle ödeme*» başlıklı 18. maddesinde **bu kanunda gösterilen haller dışında damga vergisinin makbuz karşılığında ödeneceği** hükme bağlanmıştır.
- Bu ödeme şekli bugün için **damga vergisinin genel ödeme şekli** konumundadır. Yasada özel bir ödeme şekli öngörülmemiş ise damga vergisi makbuz verilmesi karşılığında ödenir.
- Yasanın «*Makbuz karşılığı ödemelerde ödemenin zamanı*» başlıklı 22. maddesinde makbuz karşılığında damga vergisinin ödenmesi usulünde ödeme zaman ve usulü düzenlenmiştir. Bu düzenleme uyarınca makbuz karşılığı ödemelerde Damga Vergisi;
  - a) Maliye Bakanlığınca belirlenen mükellefler, kurum ve kuruluşlar (sürekli damga vergisi mükellefleri) tarafından bir ay içinde düzenlenen kağıtların vergisi, ertesi ayın yirminciüçüncü günü (*371 sayılı VUK genel tebliği ile değiştirilerek 20. gün yerine 23. gün yapıldı!*) akşamına kadar vergi dairesine bir beyanname ile bildirilir ve yirmialtıncı günü akşamına kadar ödenir.
  - b) (a) bendi dışındaki hallerde (sürekli damga vergisi mükellefiyeti olmayanlar) , kâğıdın düzenlendiği tarihi izleyen onbeş gün içinde vergi dairesine bir beyanname ile bildirilir ve aynı süre içinde ödenir.
- Maliye Bakanlığı, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esasları belirlemeye, lüzum göreceği işlemlere ilişkin kâğıtlara ait verginin yukarıdaki sürelerle bağlı kalmaksızın ve beyanname aranmaksızın kâğıdın düzenlenmesinden önce veya noterlerce işleme tâbi tutulması sırasında ödenmesi zorunluluğunu getirmeye, vergiyi işlem anında ilgili kamu kurum veya kuruluşuna makbuz karşılığı ödettirmeye yetkilidir.

Makbuz Karşılığında Ödeme-2

- Bugün için pek çok kişi ve kuruluş (sürekli damga vergisi mükellefleri ile ihtiyari olarak sürekli damga vergisi mükellefiyeti tesis ettiren mükellefler) makbuz karşılığı ödeme kapsamında bulunmaktadırlar. Bunlar bir damga vergisi defteri tutarlar ve bir ay zarfında yaptıkları damga vergisine tabi işlemlerin makbuz karşılığı ödenecek vergileri ile istihkaktan kesinti suretiyle ödenecek damga vergilerini bu deftere yazarlar. Bu defter kural olarak istihkaktan kesinti yapmak suretiyle damga vergisini ödeyeceklerin tutacağı defter ile aynı esaslara tabidir.
- Makbuz karşılığı damga vergisi ödemek zorunda olanlar ilgili kağıda tutarını da belirtecekleri damga vergisinin kendilerince ödeneceği şerhini koyarlar. Bu takdirde kağıdı işlem koyabilmek için verginin ödenmiş olmasını gözetmekle zorunlu tutulmuş olanlar (örneğin Noterler) ayrıca kağıdın vergisinin ödenip ödenmediğini araştırmak zorunda kalmazlar.
- Vergi dairelerince 488 sayılı Kanununun 22 nci maddesi kapsamında yapılacak ödemelere ilişkin olarak düzenlenen makbuza ise ödemenin hangi kağıda (sözleşme, ihale kararı vb.) ve işleme (vergi, ceza, gecikme faizi) ait olduğunun yazılması gerekmektedir.
- Madde 29 uyarınca Maliye Bakanlığında müsaade alınmak şartı ile makbuz karşılığı yapılacak ödemelerde uyulması gereken esaslar Maliye Bakanlığınca tayin edilerek ilgililere bildirilir.

Makbuz karşılığı
ödemenin kapsamına
giren kağıtlara

"..... liralık damga vergisi tarafımızdan

yeknesak bir kaşe
vurulacak ve eskiden
olduğu gibi bu şerh
kuruluşların
yetkililerince
onaylanacaktır.

makbuz karşılığı ödenecektir.

Kağıda ait damga
vergisi miktarı ile
defter sıra numarası
kağıda vurulan
kaşedeki ilgili yerlere
yazılacaktır.

Defter Sıra No .... " şeklinde;

Basılı Damga Konulması Suretiyle Ödeme

- Damga Vergisi Kanunu'nun «*Basılı damga konulması şekliyle ödeme*» başlıklı 17. maddesinde makbuz ve ibra senetleri, faturalar, ulaştırma ile ilgili kağıtlar (konişmento, manifesto vs), elektrik, havagazı, telefon ve su abonman sözleşmeleri ile Maliye Bakanlığının izni alınmak şartıyla damga vergisine tabi diğer kağıtların damga vergisinin vergisinin basılı damga konulması şekliyle ödenebileceğini öngörmüştür. Maliye Bakanlığı yukarıda yazılı olanların ve diğer kağıtların vergisini basılı damga konulması şekliyle ödetmeye yetkilidir. Maliye Bakanlığı her hangi bir kâğıdın damga vergisini kâğıtları düzenleyenlerin talebi veya muvafakati olup olmadığına bakmaksızın basılı damga vurdurmak suretiyle ödettirebilme hususunda re'sen kullanabileceği bir yetkiye sahiptir. Ancak bakanlık bu yetkiyi bugün için kullanmamaktadır.
- Basılı damga konulan kağıtlar matbu olarak hazırlanıp bastırılır.
- Stoklarda yer alan bu matbu kağıtlar gerek oldukça üzerinde boş bırakılmış bilgiler ilgilerce doldurulmak suretiyle kullanılır.
- DVK madde 21 uyarınca damga vergisi basılı damga konulması suretiyle ödenecek kağıtların damga vergisi bu kağıt basılmadan önce yüzde beş noksanı ile peşin olarak ödenir.

İstihkaktan Kesinti Yapılması

Suretiyle Ödeme-1

- Damga Vergisi Kanunu'nun «*İstihkaktan Kesinti Şekliyle Ödeme*» başlıklı 19. maddesinde **genel ve özel bütçeli dairelerle il özel idareleri ve belediyeler, bankalar, iktisadi kamu teşekkülleri ile bunların iştirakleri ve müesseseleri ve benzeri teşekkül, iştirak ve müesseselerin ödemelerinde kullanılan ve nispi vergiye tabi bulunan makbuzlar ile bu nitelikteki kağıtlara ait damga vergisinin bu ödemelerin yapılması, avans suretiyle ödemelerde ise avansın itası sırasında ilgili daire ve müesseseler tarafından istihkaklardan kesinti yapılması şekliyle ödenmesine Maliye Bakanlığınca izin verilebileceği** ve Maliye Bakanlığının lüzum gördüğü hallerde vergiyi istihkaktan kesinti yapılması şekliyle ödetmeye yetkili olduğu hususları düzenlenmiştir.
- İstihkaktan kesinti suretiyle ödeme şeklinin özelliği bu usulde kesinti yoluyla tahsil ettiği vergiyi ödeyecek olanın kendi yükümlü olduğu damga vergisini değil fakat kendisi dışındaki kimselerin yükümlüleri olduğu damga vergisini ödemek durumunda kalmasıdır. Bir başka deyişle istihkaktan kesinti yapan **vergi sorumlusu** konumundadır.
- Düzenledikleri kağıtlara ait damga vergisini istihkaktan kesinti şekliyle ödeyen mükelleflerin istihkaktan kesinti yapılması şeklindeki ödemeleri kaydetmek için "Damga Vergisi Defteri" adı altında özel bir defter tutmaları gerekecek , Vergi Usul Kanunu 215-219 ve 221 madde hükümlerine uyularak tutulacak bu defter notere tasdik ettirilecek ve kayıt işlemi yapılırken istihkaktan kesinti şekliyle ödemeye ilişkin kağıtlarda defterde ayrı ayrı gösterilecektir. Söz konusu defterin her bölümüne takvim yılı başından itibaren 1 den başlayıp teselsül ettirilen sıra numarası verilecektir. Defterde ayrıca düzenlenen kağıdın türü, tarihi, varsa numarası, vergi matrah ve miktarı belirtilecektir.

İstihkak
ödemelerinde
düzenlenen kağıtlara

" ..... liralık damga vergisi tarafımızdan

yeknesak bir kaşe
vurulacak ve eskiden
olduğu gibi bu şerh
kuruluşların yetkililerince
onaylanacaktır.

istihkaktan kesinti şekliyle ödenecektir.

Kağıda ait damga
vergi miktarı ile
defter sıra numarası
kağıda vurulan
kaşedeki ilgili yerlere
yazılacaktır.

Defter Sıra No .... " şeklinde;

İstihkaktan Kesinti Yapılması

Suretiyle Ödeme-2

- Damga Vergisi Kanunu'nun «*İstihkaktan Kesinti Şekliyle Ödemelerde Ödeme Zamanı*» başlıklı 23. maddesi uyarınca genel bütçeli daireler dışında kalan ve istihkaktan kesinti yapmak durumunda bulunan daire ve müesseseler tarafından yaptıkları ödemelerden bir ay içinde kesilen Damga Vergisi, ertesi ayın **23 üncü** günü akşamına kadar ödemenin yapıldığı yer vergi dairesine muhtasar beyanname ile bildirilir ve 26 ncı günü akşamına kadar yatırılır.
- Damga vergisi istihkaktan kesinti suretiyle ödenecek kağıtlar **nispi vergiye tabi aşağıdaki işlemler ile ilgili kağıtlarla sınırlıdır**:
  1. - Hizmet erbabına maaş, ücret, gündelik, huzur hakkı, tazminat, ikramiye ve harcırah gibi adlarla yapılan nisbi vergiye tabi istihkak ve avans ödemeleri,
  2. - Müteahhitlere ve diğer kimselere yapılan avans ödemeleri,
  3. - Resmi dairelerce yapılan her türlü ödemeler
- Damga vergisi istihkaktan kesinti suretiyle ödenecek kağıtlara (ücret bordrosu, avans makbuzu vs) “damga vergisi tarafımızdan istihkaktan kesinti suretiyle ödenecektir” şerhi konulup yetkililerce imzalanır.
- Madde 29 uyarınca istihkaktan kesinti yapılması şeklindeki ödemelerde uyulması gereken esaslar Maliye Bakanlığınca tayin edilerek ilgililere bildirilir.

Damga Vergisinin Ödenmesinde Farklı Oranlar ve Uygulamalar

- Damga Vergisi Kanunu'nun «*Nispet*» başlıklı 14. maddesinde nispi damga vergisi için bir üst sınır ile birlikte damga vergisinin ödenmesinde farklı oranlar ve uygulamalar içerir.
- Damga vergisine tabi kağıtların vergisi 488 sayılı kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı nispet veya miktarlarda alınır. Şu kadar ki her bir kağıt için hesaplanacak vergi tutarı (1) sayılı tabloda yer alan sınırlamalar saklı kalmak üzere 1/1/2017 tarihinden itibaren 1.865.946,80 Türk Lirası (**üst sınır**) aşamaz. Bir önceki yılda uygulanan bu azami tutar, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, o yıl için tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında artırılır. Bakanlar Kurulu yeniden değerlendirme oranının % 50 fazlasını geçmemek ve % 20'sinden az olmamak üzere yeni oranlar tespit etmeye yetkilidir.
- Belli parayı ihtiva eden mukavelenamelerin değiştirilmesi halinde artan miktar aynı nispette vergiye tabidir. Birinci fıkraya göre azami tutardan vergi alınan mukavelenamelerin, diğer hükümlerinde değişiklik olmaksızın sadece bedelinin artması durumunda, artan bedele ilişkin bu hüküm uygulanmaz. Bunların devri halinde **aslından alınan verginin dörtte biri** alınır.
- Mukavelenamelerin müddetinin uzatılması halinde **aynı miktar veya nispette vergi** alınır.
- Akreditif mektup ve telgraflarında süre uzatıldığı takdirde **verginin dörtte biri** alınır.
- Yabancı memleketlerden Türkiye üzerine düzenlenen kağıtlar **aynı miktarda**, yabancı memleketlerin birinden diğeri üzerine düzenlenip Türkiye`de tedavüle çıkarılanlar ise **yarı nispette** vergiye tabidir.

Ceza ve Sorumluluk Hükümleri-1

- *Vergi ve cezada sorumluluk:*
- **Madde 24 –**
- Vergiye tabi kağıtların Damga Vergisinin ödenmemesinden veya noksan ödenmesinden dolayı alınması lazım gelen vergi ve cezadan, mükelleflere rücu hakkı olmak üzere, kağıtları ibraz edenler sorumludur.
- Birden fazla kişi tarafından imza edilen kağıtlara ait vergi ve cezanın tamamından imza edenler müteselsilen sorumludurlar. Bunlar arasında vergiden müstesna olanların bulunması Damga Vergisinin noksan ödenmesini gerektirmez. Damga Vergisinden muaf kuruluşlarca kişilerin (1) sayılı tabloda yer alan işlemleriyle ilgili olarak düzenlenen ve sadece bu kurumların imzasını taşıyan kağıtlara ait verginin tamamı kişiler tarafından ödenir. Ancak bu kağıtlara ait verginin hiç ödenmemesi veya noksan ödenmesi halinde vergi ve cezanın tamamından kişilerle birlikte kurumlar müteselsilen sorumludurlar.
- 22 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında bulunanlar (*sürekli damga vergisi mükellefleri*), taraf oldukları işlemlere ilişkin kâğıtlara ait verginin beyan ve ödenmesinden sorumludurlar. Verginin ödenmemesi veya noksan ödenmesi durumunda vergi, ceza ve fer'ileri, vergi için diğer işlem taraflarına rücu hakkı olmak üzere, bu fıkrafta belirtilen kişilerden alınır.
- Resmi daireler veya noterlerce düzenlenerek kişilere verilen veya dairede bırakılan ve Damga Vergisi hiç alınmayan veya noksan alınan kağıtların vergisi mükelleflere, cezası düzenleyenlere aittir.
- Vergi ve ceza, vergi için mükelleflere rücu hakkı olmak üzere, kağıtları düzenleyenlerden alınır.

Ceza ve Sorumluluk Hükümleri-2

- *Özel sorumluluk:*
- **Madde 25 –**
- Yabancı memleketlerle Türkiye'deki yabancı elçilik ve konsolosluklarda düzenlenen ticari ve mütedavil kağıtların Damga Vergisi ve cezası, mükelleflerine rücu hakkı saklı bulunmak üzere hamillerinden alınır.

Ceza ve Sorumluluk Hükümleri-3

- *Resmi dairelerin mecburiyeti:*
- **Madde 26 –**
- Resmi dairelerin ilgili memurları kendilerine ibraz edilen kağıtların Damga Vergisini aramaya ve vergisi hiç ödenmemiş veya noksan ödenmiş olanları bir tutanakla tespit etmeye veya bunları tutanağı düzenlemek üzere, vergi dairesine göndermeye mecburdurlar.

Ceza ve Sorumluluk Hükümleri-4

- *Diğer kurum ve kuruluşlar ile kişilerin mecburiyeti*
- **Madde 27-**
- Noterler, damga vergisi ödenmemiş veya noksan ödenmiş kâğıtları vergi ve cezası ödenmedikçe tasdik edemezler veya bunların suretlerini çıkarıp veremezler.
- Birinci fıkra hükmüne aykırı olarak işlem yapılması halinde, mükellef hakkında Vergi Usul Kanunu hükümleri uygulanmakla birlikte, noterlerden de tasdik ettikleri veya üzerinde işlem yaptıkları her kâğıt için kanunen alınması gereken cezası ayrıca alınır.
- Bankalar, kamu iktisadi teşebbüsleri ve iştirakleri ile 22 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında bulunanlar, vergisi ödenmemiş veya noksan ödenmiş kâğıtları usulüne uygun olarak vergi ve cezası ödenmedikçe işleme koyamazlar. Vergi ve cezası ödenmeden bu kâğıtları işleme koyan kişi ve kuruluşlardan, kâğıdın mükelleflerinden alınacak ceza tutarınca ayrıca ceza alınır.

Ceza ve Sorumluluk Hükümleri-5

- *Kağıtların terki:*
- **Madde 28 –**
- Vergi cezası alınması gereken kağıtların hamilleri tarafından terk edilmesi bu cezanın alınmasına mani değildir.

Ceza ve Sorumluluk Hükümleri-3

- *Resmi dairelerin mecburiyeti:*
- **Madde 26 –**
- Resmi dairelerin ilgili memurları kendilerine ibraz edilen kağıtların Damga Vergisini aramaya ve vergisi hiç ödenmemiş veya noksan ödenmiş olanları bir tutanakla tesbit etmeye veya bunları tutanağı düzenlemek üzere, vergi dairesine göndermeye mecburdurlar.
- *Diğer kurum ve kuruluşlar ile kişilerin mecburiyeti⁽¹⁾*
- **Madde 27- (Değişik: 30/12/2004-5281/5 md.)**
- Noterler, damga vergisi ödenmemiş veya noksan ödenmiş kâğıtları vergi ve cezası ödenmedikçe tasdik edemezler veya bunların suretlerini çıkarıp veremezler.
- Birinci fıkra hükmüne aykırı olarak işlem yapılması halinde, mükellef hakkında Vergi Usul Kanunu hükümleri uygulanmakla birlikte, noterlerden de tasdik ettikleri veya üzerinde işlem yaptıkları her kâğıt için kanunen alınması gereken cezası ayrıca alınır.
- Bankalar, kamu iktisadi teşebbüsleri ve iştirakleri ile 22 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında bulunanlar, vergisi ödenmemiş veya noksan ödenmiş kâğıtları usulüne uygun olarak vergi ve cezası ödenmedikçe işleme koyamazlar. Vergi ve cezası ödenmeden bu kâğıtları işleme koyan kişi ve kuruluşlardan, kâğıdın mükelleflerinden alınacak ceza tutarınca ayrıca ceza alınır.
- *Kağıtların terki:*
- **Madde 28 –** Vergi cezası alınması gereken kağıtların hamilleri tarafından terk edilmesi bu cezanın alınmasına mani değildir.

Diğer Hususlar-1

- **488 sayılı Kanun'un Mükerrer 30. maddesi damga vergisi uygulaması ile ilgili önemli bazı hükümler içermektedir.**
- Her takvim yılı başından geçerli olmak üzere önceki yılda uygulanan maktu vergiler (maktu ve nispi vergilerin asgari ve azami miktarlarını belirleyen hadler dahil) o yıl için tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında artırılır. Bu suretle hesaplanan vergi tutarının 10 Yeni Kuruşa kadarki kesirleri dikkate alınmaz. Bu hükümlerle **maktu damga vergisi tutarları yeniden değerlendirme oranında arttırılmak** suretiyle bunların rayiç değeri para değerindeki düşmelere karşı korunması istenmiştir. Her yıl Aralık ayında bu husustaki belirleme Bakanlar Kurulu tarafından yapıp RG'de duyurulmaktadır.
- Bakanlar Kuruluna, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yer alan maktu vergileri (maktu ve nispi vergilerin asgari ve azami miktarlarını belirleyen hadler dahil) ile nispi vergileri birlikte veya ayrı ayrı, maktu vergilerde on katına, nispi vergilerde ise bir katına kadar arttırmaya, uygulanmakta olan maktu vergileri yarısına kadar, nispi vergileri ise kâğıt türleri itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte sifıra kadar indirmeye, bu had ve miktarlar arasında yeni had, miktar ve nispetler tespit etmeye yetki verilmiş olup **Bakanlar Kurulu yasa ile AY m73 son fıkra hüümü uyarınca tanınan bu yetkiyi zaman zaman kullanarak nispi vergilerde belirlenmiş oranları, maktu vergilerde ise tutarlar yasal alt ve üst sınırlar arasında arttırıp ve indirebilmektedir.**
- Özel yasalarla getirilen vergi kolaylıkları: Damga vergisine dair özel kanunlarda getirilmiş muafiyet veya istisna biçiminde çok sayıda vergi kolaylığı vardır. Özel kanunlarla özelleştirme işlemleri, finansal kiralama işlemleri, yap-işlet-devret modeli kapsamındaki işlemler, ihracat işlemleri ve döviz kazandırıcı nitelikte diğer işlem ve faaliyetler ile ilgili kağıtlar damga vergisinden istisna edilmiştir birçok kuruluşa da damga vergisi muafiyeti tanınmıştır.

Diğer Hususlar-2

Özel yasalarla getirilen vergi kolaylıkları:

- Damga vergisi kolaylıkları sadece 488 sayılı yasada düzenlenen muaflık ile istisnalar ile sınırlı değildir.
- Damga vergisine dair özel kanunlarda getirilmiş muafiyet veya istisna biçiminde çok sayıda vergi kolaylığı da vardır.
- Özel kanunlarla özelleştirme işlemleri, finansal kiralama işlemleri, yap-işlet-devret modeli kapsamındaki işlemler, ihracat işlemleri ve döviz kazandırıcı nitelikte diğer işlem ve faaliyetler ile ilgili kağıtlar damga vergisinden istisna edilmiş, birçok kurum kuruluşu da damga vergisi muafiyeti tanınmıştır.

Vergi Usul Kanunu'nda yer alan damga vergisine ilişkin özel hükümler

Damga Vergisine ilişkin VUK hükümleri-1

- **Madde 114** – Tahakkuk Zamanaşımı Süreleri
- Damga vergisine tabi olup vergi ve cezası zamanaşımına uğrayan evrakın hükmünden tarh zamanaşımı süresi dolduktan sonra faydalanıldığı takdirde mezkur evraka ait vergi alacağı yeniden doğar.

Damga Vergisine ilişkin VUK hükümleri-2

- **Madde 205** – Damga resmi kayıtları
- Damga Resmi Kanununa göre yolcu bilet ücretleri, sigorta primleri ve ilan ücretleri gibi mevzular üzerinden resim istifa etmeye mecbur olan gerçek ve tüzel kişiler bu ücret ve primlerle istifa ettikleri Damga Resimleri için tarih sırası ile bir kayıt tutmaya mecburdurlar.
- Tüccarlar bu kayıtları muhasebe defterlerinde tuttukları hesaplarda gösterebilirler. Kayıtların muhasebe defterinde gösterilmemesi halinde ayrı bir "Damga Resmi defteri" tutulur. Devlet müesseselerinin resmi defter ve kayıtları Damga Resmi defteri yerine geçer. ⁽¹⁾
- *(1) Bu maddenin yolcu biletleri ve sigorta primleri üzerinden alınacak damga resmi kayıtlarıyla ilgili hükümleri, 1/7/1964 tarih ve 488 sayılı Kanunun 31 inci maddesinin 7 numaralı bendi ile kaldırılmıştır.*

Damga Vergisine ilişkin VUK hükümleri-3

- **Madde 242** – Diğer vesikaların muhafaza mecburiyeti
- Damga resmi mükellefleri, gazete ve sair neşriyatın pul yapıştırılan koleksiyon nüshalarını ve Türkiye'de tanzim edilip doğrudan doğruya ecnebi memleketlere gönderilen evrak ile çekilen telgrafların Türkiye'de kalan kopyalarını aynı suretle muhafaza etmek mecburiyetindedirler.

Damga Vergisine ilişkin VUK hükümleri-4

- **Madde 334** – Damga vergisi ve damga resminde sorumluluk
- Damga Vergisi ve Damga Resmi uygulamalarında gerek nispi, gerek maktu vergi ve resimlerle ilgili cezadan sorumlu olanlar birden fazla olduğu takdirde, yekdiğerine müracaat hakları mahfuz kalmak üzere, müteselsilen sorumlu tutulurlar.

Damga Vergisine ilişkin VUK hükümleri-5

- **Madde 343** – En az ceza haddi
- Damga vergisi ve damga resmi dolayısı ile kesilecek vergi cezaları, vergi ve resme tabi her varaka, senet ve ilan için **11 liradan** az olmaz. Diğer vergilerde her vergi için **21 liraya** baliğ olmayan cezalar kesilmez.

Damga Vergisine ilişkin VUK hükümleri-6

- **Madde 355 – c)** Damga vergisinde:
- Damga Vergisi ödenmemiş veya noksan ödenmiş kâğıtları, vergi ve cezası tahsil edilmeden tasdik eden veya örneklerini çıkarıp veren noterler adına her kâğıt için tahsil edilmeyen Damga Vergisi üzerinden maktu vergilerde % 50, nispî vergilerde % 10 oranında özel usulsüzlük cezası kesilir. Ancak, bu madde kapsamında kesilecek özel usulsüzlük cezaları her bir kâğıt için **1,79 liradan** az olamaz.

Damga Vergisine ilişkin VUK hükümleri-7

- **Madde 365 – Ceza kesme yetkisi:**
- Vergi cezaları olayların ilgili bulunduğu vergi bakımından mükellefin bağlı olduğu vergi dairesi tarafından kesilir.
- Damga Resmine ve pul ile alınan diğer vergilere mütaallik olaylarda vergi cezasını kesecek vergi dairelerini Maliye Bakanlığı belli eder.

Damga Vergisine ilişkin VUK hükümleri-8

- **Geçici Madde 2 – a) İhracat,**
- b) İhracat teşvik belgesine bağlanan döviz kazandırıcı faaliyetlerle, bu belge kapsamındaki ithalat.
- c) İhracat veya döviz kazandırma taahhüdünde bulunulan ve yatırım teşvik belgesine bağlanmış yatırımlar için alınan yatırım kredileri ile bu belge kapsamındaki şirket kuruluşu ve sermaye artırımı, gayrimenkullerin ve irtifak haklarının aynı sermaye olarak konulması halinde bunların şirket adına tapuya tescili,
- İşlemleri ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlar, 31.12.2003 tarihine kadar 488 sayılı Kanuna göre damga vergisinden ve 492 sayılı Kanuna göre harçlardan istisna edilir.⁽¹⁾
- Kredilerin amaç dışı kullanılması, taahhüt edilen ihracatın gerçekleştirilmemesi veya teşvik belgesindeki şartların yerine getirilmemesi halinde, alınmayan damga vergileri ve harçlar, ihracatçı veya yatırımcı kişi veya kuruluşlardan, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ceza ve gecikme faizi ile birlikte geri alınır.
- Yukarıda belirtilen hususlarda damga vergisi ve harç istisnası uygulamak suretiyle işlem yapan kuruluşlar, istisnaya konu işlemin mahiyeti ile alınmayan vergi ve harcın miktarını, işlemin yapıldığı tarihi takip eden 30 gün içinde ilgililerin gelir veya kurumlar vergisi bakımından bağlı bulunduğu vergi dairesine bildirmeye mecburdurlar.
- İhracat taahhüdünün gerçekleşmediğinin veya teşvik şartlarına uyulmadığının tespit edildiği tarihi takip eden 30 gün içinde, bu durumu vergi dairesine bildirmeyen bankalar ile yukarıdaki fıkra gereğince bildirimde bulunmayan kuruluşlar, damga vergisi, harç, ceza ve gecikme faizinin ödenmesinden ilgililerle birlikte müteselsilen sorumludurlar.
- Bu maddenin uygulanması bakımından, döviz kazandırıcı faaliyetlerin neler olduğu ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Devlet Bakanı ile Maliye ve Gümrük Bakanı tarafından birlikte tespit edilir.

Yrd. Doç. Dr. Hakan FURTUN